

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

БЪЛГАРСКА
СТОПАНСКА
КАМАРА
съюз на българския бизнес

23.06.2016 г.

ДО

Г-ЖА МЕНДА СТОЯНОВА

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ**

ОТНОСНО: Позиция на национално представителните работодателски организации по проект на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО)

УВАЖАЕМА Г-ЖО СТОЯНОВА,

Представителните на национално равнище организации на работодателите изразяват своята позиция във връзка с проекта на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО) предвид свързаната с обществения интерес функция на задължителния одит, както и факта, че широк кръг от лица, институции, инвеститори и анализатори на условията на бизнес средата в България разчитат на качеството на този одит като гарант за достоверността на финансовите отчети, за да планират управленските и финансовите си бизнес стратегии. Доброто качество на одита допринася за нормалното функциониране на пазарите чрез подобряване на пълнотата и достоверността на финансовите отчети. По този начин задължителните одитори изпълняват изключително важна обществена роля. С оглед на гореизложеното подкрепяме множество от направените положителни промени в законопроекта с цел транспониране изискванията на Директива 2006/43/ЕС, изменена с Директива 2014/56/ЕС и Регламент (ЕС) 537/2014 в националното ни законодателство.

Независимо, че е налице качествено нов етап, най-вече свързан с регламентиране на независимия финансов одит в националното законодателство на страната в контекста на изискванията на европейското законодателство, законопроектът според нас би могъл да бъде подобрен в някои негови ключови части. С настоящата позиция маркираме ключови акценти и въпроси, които считаме, че следва да се адресират адекватно в новото законодателство и съответстващо на бизнес средата в България, и в синхрон с духа на европейските документи и подхода, използван в другите страни-членки на ЕС. В противен случай би се допуснало да не се постигнат ефектите, които бизнес обществото очаква от регистрираните одитори и от публичния надзор над тях.

1. Комисия за публичен надзор над регистрираните одитори – статус и функции

Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори (КПНРО) като надзорен орган следва да се съсредоточи **изцяло и само върху предприятията от обществен интерес (ПОИ)**, тъй като това са ключовите и важните за държавата, бизнеса и обществото стопански единици и следва да са налице максимални гаранции за качеството на публичната им финансова отчетност и достоверността ѝ.

В подкрепа на горното разбиране и необходимост може да бъде приведен следния комплекс от аргументи – **фокусиране на надзора върху задължителния одит на ПОИ:**

- ✓ ще балансира ефикасно използването на ресурси и постигането на резултати;
- ✓ ще позволи максимално ефективно и по целесъобразност да се изразходват публичните средства за финансиране на надзорния орган изцяло в защита на общественения интерес;
- ✓ ще е мярка и инструмент за недопускане на слабости и негативни случаи в общественения сектор (пример банковия сектор през 2014 г.), които биха имали огромни отрицателни последици за държавата, бюджета, бизнеса и общество и не на последно място за репутацията на България пред външните партньори.

Качественото изпълнение на надзорната дейност следва да се гарантира с необходимата професионална експертиза и компетенции на ангажираните в системата лица - инспектори, за да се постигне в максимална степен добавената стойност за обществения интерес. Инспекторите следва да притежават опит в задължителния одит и финансовото отчитане по смисъла на Директивата и Регламента, за да се гарантира в пълнота и изпълни съвкупно предмета, функцията и резултатите от системата за гарантиране на качеството на одитите. „Опит в задължителния одит“ няма известен аналог в практическата сфера и не може да бъде приравняван на никоя друга икономическа специалност, практика и стаж.

Наличието на ясна законова база, регламентираща отчетливо отговорностите на КПНРО спрямо вменените ѝ правомощия ще осигури стабилна и балансирана законова рамка, гарантираща защитата на всички интереси.

2. Одитните комитети

Одитните комитети (ОК) в предприятията от обществен интерес имат решаваща роля за постигане на високо качество на задължителния финансов одит. Независимостта и компетентността на ОК се гарантира от разпоредбите, предвидени в част четвърта от законопроекта, като в същото време са включени директни правомощия на КПНРО спрямо тях. Считаме, че въведеното изискване за изготвяне и представяне на доклади до Комисията от страна на ОК е отклонение извън изискванията на Директивата и Регламента, за което липсва правно основание в европейската законодателна рамка.

3. Продължителност на ангажиментите по задължителен одит

Законопроектът предвижда ротация на регистрираните одитори като мярка за изпълнение на независимостта при следните срокове – първоначално назначаване на регистриран одитор – минимално една година и ротация на регистрираните одитори по ангажименти за задължителен одит максимално седем години, и четири години – за отговорен /ключов/ одитор. Същевременно наблюдението на нашите членове показва, че придобиването от страна на одитора на разбиране за дейността /бизнеса/ на

предприятието и неговата среда за вътрешната му контролна система с цел идентифициране и оценка на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовите отчети, както и установяването на добра и ефективна комуникация между екипа на одитираното предприятие и одитора, е времеемък, и със сигурност трае по-дълъг период от време, особено при по-комплексните бизнеси. В този смисъл считаме, че предложеният от законодателя срок за първоначално назначаване от минимално една година не е достатъчен и не би решил наблюдаваните към момента проблеми в това отношение. Затова, с цел отстраняване на недостатъците на това минимално назначаване на одитора, предлагаме срокът за неговото първоначално назначаване да се определи на **три годишен**.

От друга страна, относно ротацията на регистрираните одитори по ангажименти на задължителен одит на ПОИ, нашата позиция е, че следва да се възприеме максимално допустимият по Регламент срок по две причини: а) в България има много компании, които са дъщерни дружества на чуждестранни групи, и б) в почти всички страни-членки на ЕС е възприет 10 години (само три държави са възприели 9 години, а при няколко държави има по-кратък срок за определен тип предприятия). Така възприемането на 10 годишен период за ротация ще е улеснение за бизнеса, особено при задължителния одит на групи, имащи инвестиции в различни държави от ЕС. Относно ротацията на отговорния одитор предлагаме да се запази досега действащата нормативна уредба за срок от 5 години.

В проекта на ЗНФО практически не е предвиден преходен режим за ротацията на одиторските дружества в качеството им на регистрирани одитори на ПОИ. Нашата позиция е, че в законът следва да се предвидят условията на преходните разпоредби на Регламента.

4. Институт на дипломираните експерт-счетоводители – статут и функции

Институтът на дипломираните експерт-счетоводители е професионална организация в България, чиято функция е да предоставя високо оценени професионални услуги в полза на инвеститорите, обществото и клиентите.

Взимаме повод от последното и изразяваме позицията си във връзка с делегираните през ЗНФО статут и функции на ИДЕС. Считаме, че в защита на обществения интерес ИДЕС следва да може да контролира, разследва и изключва членовете си, независимо от извършената от тях професионална дейност (задължителен одит или друг тип ангажимент). В този смисъл упражненият законодателен похват, да се ограничат правомощията на ИДЕС в тази сфера на дейност, крие рискове и създава потенциална несигурност за неговото пълноценно функциониране като професионална организация по смисъла на ролята му, която е записана в самия закон и спрямо очакванията на обществото.

Предвид изразеното по-горе, смятаме, че следва да се вземат под внимание исторически установените традиции, професионалните познания, опит и ресурсен потенциал на института и да се делегират в максимална степен контролни и дисциплинарни правомощия на ИДЕС по отношение на извършени от регистрирани одитори ангажименти по задължителен одит на **предприятия, които не са от обществен интерес.**

Отделно обръщаме внимание на следното – за да се спази законодателната логика и последователност следва делегираните пряко през ЗНФО функции на ИДЕС да се отнемат посредством промяна в закона, по предложение на КПНРО. Предлагаме да се направи съответната промяна в проекта, за да се отстрани това несъответствие.

Във връзка с промените в Кодекса за застраховането, в сила от 29.12.2015 г. намираме за разумно да се делегира през закона правото на професионалната организация да определи минимална професионална застраховка за покриване на рисковете от професионалната дейност на одиторите или самият ЗНФО да реши въпроса с минималните прагове за професионални застраховки на регистрираните одитори и дипломираните експерт-счетоводители. Законодателно решение в предложената посока ще позволи да се определи пропорционален и необременителен минимален праг за малките одиторски практики по аналогия на други съсловни професионални гилдии.

Всяка правова система предвижда санкционен механизъм за допуснати нарушения, основан на ефективни, пропорционални и възпиращи санкции в зависимост от степента на извършеното нарушение. Позовавайки се на този принцип, считаме, че

за да се избегне субективизъм и тълкувания при прилагане на санкциите в проекта на ЗНФО следва базата и текстовете, свързани с нарушенията да се преразгледат основно и много внимателно с цел достигане до по-коректни нива и по-конкретни формулировки на съставите на нарушенията за налагане на санкции на регистрирани одитори.

По отношение на съвместните одити, предвидени за изпълнение на определени категории предприятия – доколкото са много спорна и непопулярна мярка в Европа и света препоръчваме да се направи много внимателен дебат и обсъждане при изслушване мнението на финансовите регулатори и браншовите бизнес организации, засегнати от промяната, за да се прецени дали е удачна и подходяща мярка за България, като се оценят позитивите и негативите от прилагането ѝ.

В заключение бихме искали да отбележим, че нашите организации имат интерес да бъде транспонирано европейското законодателство по един разумен и адекватен за страната ни начин, в помощ на бизнеса и обществото като цяло, при ефективно и балансирано използване на ресурсите на Комисията, ИДЕС, стопанските предприятия и другите заинтересовани институции и организации. Поради тази причина настояваме в заключителния вариант за ЗНФО да се вземат предвид нашите бележки и предложения. Оставаме на разположение за срещи с наши представители и експерти.

БОЖИДАР ДАНЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БСК,

От името и по поръчение на Асоциация на индустриалния капитал в България и Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България